

TNC 70 år! I terminologins tjänst sedan 1941

De många tekniska landvinningarna från 1900-talets början (till exempel inom elektrotekniken, motortekniken, flygtekniken och radiotekniken) hade en stor inverkan på det svenska ordförrådet. Termerna skapades inte alltid enligt genomtänkta principer. 1941 tog därför ASEA och

Ingenjörsvetenskapsakademien initiativet till att bilda en svensk nomenklaturcentral,

Tekniska nomenklaturcentralen, som skulle arbeta för att få bättre ordning och reda på terminologin inom olika tekniska fackområden. Principer för termbildning, begreppsanalys och definitionsskrivning utvecklades. Därför kunde det praktiska arbetet redan från början vila på en stadig teoretisk grund. Tekniska nomenklaturcentralen, med den oftare använda förkortningen TNC, bytte namn 2000 till Terminologicentrum TNC.

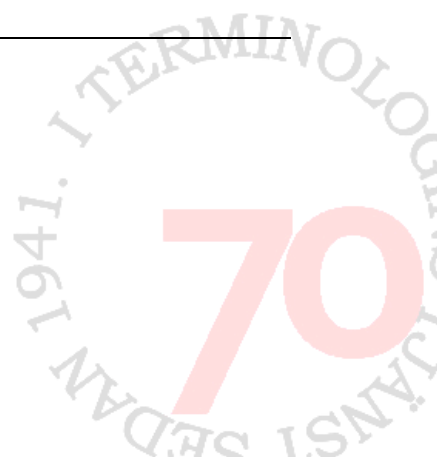
Kärnan i verksamheten har hela tiden varit densamma: att fixera begreppen inom ett visst fackområde och att därefter välja ändamålsenliga termer. Arbetet har styrts av behov av en precis och entydig kommunikation inom olika fackområden. I dag är det inte bara inom teknikens områden som behovet av begreppsreda erkänns utan också inom många andra områden, hälso- och sjukvården inte minst. Ofta visar sig behoven när olika typer av IT-stöd behöver utvecklas.

Numera behöver många myndigheter ägna sig åt terminologiarbete, till exempel på grund av sammanslagningar med andra myndigheter, krav från e-förvaltningen eller en vilja att efterleva språklagen (SFS 2009:600) m.m.

Myndigheter behöver ha en gemensam uppfattning om vad termerna står för

- för att kunna arbeta och samarbeta på ett effektivt sätt
- för att ha en stadig grund i beslutsfattandet
- för att kunna informera om myndigheten och dess tjänster på ett effektivt sätt
- för att underlätta översättning av myndighetsmaterial till andra språk
- för att kunna förhålla sig till termer och definitioner i föreskrifter och lagar.

TNC vill uppmärksamma nyttan med terminologiarbete alldeles extra mycket i år, vårt 70:e år. Behovet har nämligen inte minskat utan snarare ökat!

TNC 70 år! Öppet hus i januari – första firandet av 70-åringen!

Den 27 januari hade TNC öppet hus för kunder och samarbetspartner. De som kom bjöds på uppfriskande dryck och snittar, fick en demonstration av TNCs första termbank kortkartoteket samt fick höra en odysseé om TNCs historia under 70 år.

Det delades också ut en frågelek som diskuterades i minglet. En av frågorna löd:

Från vilket år är det första belägget på *terminolog* i SAOB?¹

1) 1898 X) 1907 2) 1971

TNC 70 år! Internationellt seminarium i maj

Onsdagen den 25 maj anordnade vi på TNC ett internationellt seminarium med anledning av 70-årsdagen: **Terminologiska utmaningar i Europa under 2010-talet**. Ett 40-tal deltagare kunde lyssna på intressanta reflektioner om detta från fyra föredragshållare som var mer än väl lämpade att ge sina synpunkter på vilka terminologiska utmaningar vi står inför framöver:

Rosa Colomer

Katri Seppälä

Anna-Lena Bucher

(Foto: Elisabeth Lindström Asperheim)

Rosa Colomer (direktör för den 25-åriga katalanska organisationen Termcat) menade att organisationen nu nått en viss mognad och har bakom sig en hel del

¹ Det första belägget är från 1898 och lyder: "någon systematiker eller terminolog är han (Heidenstam) väl näppeligen" och det är Fröding som skrivit så i Grillfängerier I, 24 (1898).

värdefullt grundarbete, bland annat i form av terminologiska ordlistor. För att möta framtida utmaningar behöver Termcat fortsätta att erbjuda sina terminologiska tjänster på ett tydligt sätt, och fortsätta arbeta enligt terminologiska metoder tillsammans med experter men i detta sträva efter att effektivisera arbetssättet och höja kvaliteten i resultaten. För att visa att man menar allvar med sina kvalitetssträvanden har Termcat certifierat sig enligt ISO 9001.

Katri Seppälä (direktör för 37-åriga Terminologicentralen TSK) kunde berätta att TSKs terminologiska kompetens nu efterfrågas allt mer i olika finska ontologiprojekt. Intresset för ontologiprojekt har ökat, speciellt inom den offentliga sektorn där ontologierna behövs för nya semantiska webbtjänster, till exempel för söktjänster på portaler. En utmaning i detta är att terminologerna också måste bredda sin kompetens och lära sig något om att bygga upp datasystem. Ansvarsfördelningen mellan terminologer, IT-expertter och andra fackexperter är viktig att klargöra i ontologiprojekten – som Katri kunde se att det fanns fortsatta behov av i Finland.

Anna-Lena Bucher (TNCs vd) menade att det fanns tre tendenser i samhället i dag som medför terminologiska utmaningar. Det första hon nämnde var införandet av en offentlig e-förvaltning. Det andra var myndigheters samverkan och sammanslagningar samt språklagens skrivning om myndigheters ansvar för den egna terminologin. Den tredje tendensen var den högre utbildningens internationalisering. Anna-Lena menade att man kommer att uppnå ett effektivare arbete i de två första fallen om man tar terminologiska metoder till hjälp. Den högre utbildningens kvalitet ska inte behöva bli lidande i den pågående internationalisering om det finns en terminologisk medvetenhet

Ingemar Strandvik (kvalitetssamordnare vid generaldirektoratet för översättning vid Europeiska kommissionen) redogjorde för vilka problemen är när EU-rätten ska införlivas i den nationella rätten i varje medlemsland. Den stora utmaningen är att EU-rätten ska ha samma rättsverkan på 23 språk, och därmed kunna tolkas och tillämpas enhetligt i 27 olika rättsordningar – och detta när EU-rätten är "avfattad" genom översättning. Ingemar menade att det krävs djupa insikter och en hög terminologisk kompetens för att rätt balansera och hantera de terminologiska knivigheter som man stöter på i översättningen av rättsakterna

Seminariet avslutades med mingel till skön pianomusik.

Ingemar Strandvik

(Foto: Elisabeth Lindström Asperheim)

Terminologikonferens: Nordterm 2011

I stället för regn stod terminologernas termer *terminologi, term, begrepp, termbank* som spön i backen i det sommarheta Vasa i Finland. Där på Vasa universitets campus hade nära hundra terminologer och terminologiintresserade samlats till Nordterm 2011, under den 7 till 10 juni. Som värdar stod Terminologicentralen TSK (TNCs finska systerorganisation) och Vasa universitet.

Nordterm, det nordiska nätverket för terminologi där alla nordiska terminologiorganisationer ingår, ordnar vartannat år sina Nordtermdagar. Programmet omfattar vanligtvis ett symposium för erfarna terminologer, en kurs för noviser samt arbets- och styrgruppsmöten. Allt avslutas med Nordtermförsamlingen där rapporter om terminologiarbete i alla nordiska länder presenteras. Så var det också denna gång då Nordtermdagarna hade temat "Samarbete ger resultat: från begreppskaos till överenskomna termer". Det samarbete som åsyftades är det som sker mellan terminologer och fackexperter när begreppen behöver redas ut inom olika fackområden.

Ett nytt inslag denna gång var en workshop för yrkesverksamma terminologer. Fyra presentationer om samarbetet mellan terminologer och experter i fyra nordiska länder följdes av diskussioner i grupper. I presentationerna togs frågor om terminologi och översättning upp, liksom vikten av terminologiarbete i struktureringen av innehållet i IT-system och om hur terminologiarbete kommer till användning vid informationssökning.

Under symposiet bidrog TNC med flera föredrag: om hur ett terminologiskt ledningssystem skulle kunna se ut och fungera, om fyrstegsprogrammet Term-O-Stat, om Rikstermbanken och om terminologens roll i informationsmodelleringsprojekt. TNC höll också den grundkurs i terminologi som inledde Nordtermdagarna.

Mer om konferensen kommer i nästa nummer av TNC-aktuellt.

Rute Costa och Anita Nuopponen

(Foto: Henrik Nilsson)

Terminologikonferens hos österrikiska militärens språkinstitut

I början av juni hölls en terminologikonferens i Reichenau utanför Wien, anordnad av den österrikiska militärens språkinstitut (Sprachinstitut des Bundesheeres). Institutet har i uppdrag att ansvara för hela språkväsendet inom den österrikiska militären. Uppdraget omfattar språkutbildning, tolkning, översättning, examinationer och terminologiarbete. Terminologiarbetet ses som en nödvändig bas för samtliga övriga språkliga aktiviteter och utbildningar. Språken man arbetar med indelas efter vilka funktioner de har i det militära arbetet och samarbetet. Följande kategorier finns:

- lednings- och arbetsspråk (tyska, engelska, franska)
- språk som används i de områden där militära insatser sker
- grannländernas språk
- språk som används för nyhets- och informationsbevakning (persiska, ukrainska, ryska, arabiska och kinesiska).

I samband med språkutbildningen av dem som ska delta i militära insatser läggs stor vikt vid förmedling av terminologin på målspråket. Antingen integreras inläringen av terminologin i själva språkutbildningen eller så ägnar man seminarier och enstaka kursdagar enbart åt att lära ut de mest centrala facktermerna. Målet är att alla som minimum passivt ska kunna förstå facktermerna, eller ännu hellre också aktivt kunna använda dem.

Anna-Lena Bucher var inbjuden till konferensen för att hålla ett föredrag om TNC och det svenska terminologiarbetet som det ser ut i dag. Det fanns intresse bland deltagarna av att veta vilket terminologiarbete som bedrivs inom det svenska försvaret. Det var snabbt avklarat; i dag finns det nämligen inte något organiserat samlat terminologiarbete inom det svenska försvaret, bara enstaka punktinsatser. Det svenska försvaret, precis som det österrikiska, påverkas av Nato-engelskan, trots att den inte alltid är så entydig. Utan tvekan kan man förhålla sig till Nato-engelskan på ett bättre sätt om man har överblick och ordning på den egna terminologin.

Finansiering till de svenska termgrupperna

Svenska datatermgruppen, Svenska biotermgruppen, Svenska optiktermgruppen och Svenska termgruppen för byggd miljö har fått varsitt ekonomiskt bidrag av Statens institut för språk och folkminnen.

Termgrupperna är brett sammansatta med sakkunniga inom olika delområden av det fackområde som grupperna arbetar inom. Grupperna ger rekommendationer om aktuella termer inom de här olika fackområdena. Arbetet bidrar bland annat till att motverka risken för domänförlust, som sägs vara större inom teknik och naturvetenskap än inom andra områden.

Termgrupperna arbetar också enligt paragraf 12 i språklagen ("myndigheter har ett särskilt ansvar för att svensk terminologi inom deras olika fackområden finns tillgänglig, används och utvecklas"). Även universitet är myndigheter och har således ett terminologiskt ansvar. Just inom teknik, naturvetenskap och medicin är det an-

svaret i praktiken delat mellan flera universitet och andra myndigheter. Den organisatoriska konstruktionen med brett sammansatta termgrupper som lever över tid och fortlöpande tar sig an aktuella frågor (jämför projektgrupper) är en väl fungerande modell när många gemensamt vill ta ansvar för terminologi som också berör många.

Här finns länkarna till de aktuella termgrupperna:

[Svenska datatermgruppen](#)

[Svenska biotermgruppen](#)

[Svenska optiktermgruppen](#)

[Svenska termgruppen för byggd miljö](#)

Rikstermbankens tvåårsdag firades den 18 mars med ett specialseminarium, följt av en dartzkurs hos TNCs grannar Solna Dart. Innan världsmästaren i dart, Markus Korhonen, tog över informerade Henrik Nilsson både om vad som hänt sedan Rikstermbanken öppnades och vilka visioner TNC har för termbanken. Bland annat har en stor mängd nytt material importerats, huvudsakligen från myndigheter (utdrag ur rapporter och föreskrifter) men också från den privata sektorn. Därför man kan nu även söka bland termer som rör kryptogambotani, lås och åskskydd. Rikstermbanken kommer snart att få ett engelskt gränssnitt, men redan nu finns möjlighet att lägga till Rikstermbanken bland sökmotoralternativen i webbläsaren Mozilla Firefox. Rikstermbanken går numer också att nå genom terminologihanteringssystemet TermWeb.

Frågor om Rikstermbanken besvaras av [Anna-Lena Bucher](#) och [Henrik Nilsson](#).

TNC har utbildat terminologer vid Europeiska rådet

TNC höll en heldagskurs i terminologi för sammanlagt cirka 75 terminologer och översättare från Europeiska rådet, representerande de flesta av EUs 23 officiella språk. Kursen hölls på engelska av Henrik Nilsson, TNC. Fokus låg på termbanksstrukturering, och särskilt på arbetet med den EU-termbanken IATE som TNC varit med om att bygga upp. Kursen fick positiva utvärderingar och förhoppningsvis blir det uppföljning kring särskilda svårigheter vad gäller termbanksregistrering.

Henrik Nilsson undervisar terminologer och översättare vid Europeiska rådet i Bryssel.

(Foto: Manuel Leal)

Notiser

Nya svenska standarder om terminologiarbete

Den lilla familjen av svenska standarder som handlar om terminologiarbete har utökats med hela fem stycken. Det mest glädjande är att bland dem finns SS-ISO 704 *Terminologiarbete – principer och metoder*, den mest centrala standarden inom terminologiområdet. Den ger en bra introduktion till terminologins värld för alla som vill veta hur terminologiarbete bäst bedrivs.

SS-ISO 22128 *Terminologiska produkter och tjänster – Översikt och vägledning* innehåller en klassifikation av befintliga terminologiska produkter som terminologiska databaser, taxonomier, terminologiextraktionsverktyg m.m. Till terminologiska tjänster räknas terminologiska konsulttjänster, certifieringstjänster, verktygsutvecklingstjänster m.m. SS-ISO 23185 *Bedömning och benchmarking av terminologiska resurser – Allmänna begrepp, principer och krav* ger en vägledning för vad man ska tänka på när man bedömer terminologiska resursers användbarhet. SS-ISO 12620 *Specifikation av datakategorier och förvaltning av datakategoriregister för språkliga resurser (DCR)* handlar om datakategorier som behövs för beskrivning av alla språkliga resurser medan SS-ISO 24613 *Hantering av språkliga resurser – Strukturerat lexikonformat (LMF)* föreslår en metamodell för presentation av data i lexikaliska databaser.

Termkonferensen 2011

Hälso- och sjukvårdens årliga konferens äger rum den 3–4 oktober i Stockholm i Svenska Läkaresällskapets lokaler på Klara Östra kyrkogata i Stockholm. Temat är: "Goda ord för god vård och omsorg".

Terminologifrämjandet

TNCs abonnenter är med i [Terminologifrämjandet](#). Som abonnent får man bland annat rabatt på TNCs ordlistor och möjlighet att ställa frågor till termtjänsten. Dessutom blir man inbjuden till seminarier om terminologiarbete och fackspråk som TNC arrangerar.

Ett stort abonnemang kostar 7 800 kronor (exkl. moms) per år och ger nio timmar av TNCs tid. Tiden kan bland annat utnyttjas till

- terminologifrågor
- textgranskning
- strukturering av terminologisk information
- medverkan i interna terminologidiskussioner.

TNC kan också komma till interna möten och informera om fackspråk och terminologiarbete.

Termfrågor

Som abonnent i Terminologifrämjandet förköper man tid som kan användas till exempelvis TNCs termtjänst. Under rubriken *Termfrågor* redovisar vi några av de frågor och svar som kommit till termtjänsten den senaste tiden. Har du kommentarer eller tillägg till svaren får du gärna höra av dig.

Fråga: Jag arbetar med byggentreprenader och behöver veta vad termen *handverktyg* står för. Vi har diskussioner om vad som kan anses innefattas i detta begrepp i ett sammanhang där handverktyg ska ingå i ett fast pris.

Svar: TNC har inte definierat "handverktyg", men allmänt kan man säga att handverktyg antingen är 'något som manövreras för hand' (i SCBs företagsregister finns "motordrivna handverktyg" angivet) eller så menar man att verktyget saknar andra kraftkällor än den mänskliga muskelstyrkan.

Fråga: Vad kallas listen som åskådliggör hur långt saker på datorn har framskridit? Och har den snurrande ringen i Windows Vista något namn?

Svar: Listen, eller snarare den liggande stapeln, kan kallas *förloppsindikator*. Den snurrande ringen (timglasets i äldre Windowsversioner) kan kallas *bearbetningssymbol* eller *väntesymbol*, beroende på perspektivet – datorns eller människans.

Fråga: Ska jag skriva *plaströrssystem* eller *plaströrsystem*?

Svar: Egentligen är detta nog en ellips av "plaströrssystem", dvs. det handlar om rörsystem av plaströr. Det betyder att man inte omedelbart kan säga var fogen går. Det finns flest belägg i Google på s-lös fog (*plaströrsystem*) och det är också den form TNC föreslår. Det blir snäppet tydligare eftersom det är viktigt att betona att det handlar om rörsystem.

Fråga: Jag behöver en svensk ekvivalent till *underpinning research*. Uttrycket används som en av åtta koder i HRCS (Health research classification system), som också används i Sverige i ansökningar om anslag till forskningsprojekt inom medicinområden.

Svar: I det här sammanhanget är *underpinning research* att betrakta som en rubrik snarare än en term. Någon etablerad svensk motsvarighet finns inte, men vi föreslår *stödande forskning*. På HRCSs webbplats finns en utförlig förklaring av begreppet: forskning som är inriktad på organismens normala funktion med fokus på det som kan ha betydelse för hälsa osv. Forskningen handlar alltså inte primärt om sjukdomar men den understödjer "sjukdomsforskning".

Fråga: Jag undrar om *impeller* kan användas som ett svenskt ord. Vi har kunder som använder *impeller* på både svenska och engelska.

Svar: Lånordet *impeller* (synonym: *pumphjul*) är definitivt en etablerad svensk term också. Vi har följande i vår interna databas:

impeller: roterande anordning som sätter fluid i rörelse (som i pumpar)

propeller: roterande anordning som får ett föremål att röra sig i fluid

turbin: får "vingarna" att röra sig genom den energi som utvinns ur fluid.

Termen *pumphjul* är mer genomsynlig för en svensk, och är därmed kanske lämpligare att använda i mer allmänspråkliga sammanhang.

Fråga: Kan TNC hjälpa mig med hur man skriver *plug-in* på svenska? Jag vet att TNC och Datatermgruppen rekommenderar *instick(sprogram)*, men om man prompt vill skriva "plug-in" i svensk text, vad gör man då?

Svar: Skriv i så fall *plugin* och böj det på följande vis: en plugin, den där pluginen; flera pluginer, de där pluginerna. SAOL rekommenderar nämligen formen *plugin* framför *plug-in*, och Språkrådet menar att utrumformen är vanligast. (Men använd helst *insticksprogram* i stället för *plugin* ...)

Fråga: Har ni någon definition av *kund*?

Svar: Vi har kommit fram till följande definition i ett projekt för en av våra kunder (!). Den är dock allmängiltig: *kund* 'juridisk eller fysisk person som på eget initiativ mottar vara eller tjänst'.

Det viktigaste med den definitionen är att det står "mottar", i presens. Många har problem med att man vill kalla dem för kunder som ännu inte blivit det. Det är då man behöver förledsbestämningar som *presumtiv kund*, *potentiell kund*, *suspektkund* (se TNC-aktuellt 2010:2), *prospektkund* etc. som sinsemellan betyder lite olika beroende på hur nära de som ännu inte är kunder är att bli verkliga kunder. Ibland vill man kalla alla som man skickar ut information till för kunder, även de som inte begärt att få den. Kanske vore *intressenter* en bättre benämning då. Ibland kan man också säga *mottagare* av utskick.

Fråga: Kan jag säga till mina elever att datortillbehöret *mus* heter *musar* i plural? Då skiljer det ju sig från djuren.

Svar: Säg *möss*, även om frågan debatterats en del. Nationalencyklopedin ger formen "musar", men både Datatermgruppen och SAOL står fast vid (*dator*)*möss* som enda pluralform. Någon regel om att en bildlig användning av ett ord skulle göra att ordet får svag böjning finns inte.

Fråga: Jag undrar vad det engelska ordet för *bostadsrätt* är och om det finns ett amerikanskt respektive brittiskt ord.

Svar: Det finns en hel del engelska motsvarigheter till *bostadsrätt*(*slägenhet*). I TNCs "Svensk-engelsk byggordbok" (från 2008) heter det *co-operative building society dwelling*, *tenant-owned apartment* och *tenant ownership*. I Byggeforskningsrådets bok "Housing research and design in Sweden" säger man *private housing cooperative*. Norstedts svensk-engelska ordbok anger *cooperative flat* eller *cooperative apartment* (US) eller *building-society flat/apartment*. Det särskilt amerikanska är således "apartment". Norstedts ordbok anger dock också *condominium* med den kortare vardagsformen *condo* som något typiskt amerikanskt, men det uttrycket kan också betyda *andelslägenhet* vilket bäddar för förvirring eftersom det är något annat. Det är alltid svårt att säga vilken som är den

bästa översättningen när det, som i det här fallet, handlar om kulturspecifika begrepp. Eftersom ägandeförhållandena varierar mellan olika länder är det lämpligt att du inledningsvis förklarar vad du avser med termerna.

Bok- och lästips

Forskningens termer och begrepp : en ordbok (Jakobsson, U.)

Boken beskriver och förklarar olika ord som är centrala och vanligt förekommande inom forskning och vetenskap. Före själva ordlistan listas romerska siffror, det grekiska alfabetet, vanliga enhetsprefix samt titlar och befattningar inom högskolevärlden. Boken avslutas med ett engelskt register.

Lund: Studentlitteratur, 2011. 174 s. ISBN 978-91-44-05850-4

Krigiska ord (Bergman, O.)

[Ur förlagsinformation:] Genom vårt vardagsspråk klingar ekon av vapenlarm, hovklapper och klagoskrin från ett våldsamt förflutet. Inte tänker vi på krig när vi säger maraton, hejduk eller cardigan men faktum är att dessa ord är exempel som är direkt hämtade ur militärhistorien. Få människor reflekterar över att falang betecknar en grekisk stridsuppställning eller känner till att ordet deadline myntades i amerikanska inbördeskrigets mest ökända fångläger. Svenska vardagsuttryck som gå i bräsch, sabla ned och hugga in är öppet krigiska, utan att någon tänker på det.

Lund: Historiska media, 2011. 126 s. : ill. ISBN 978-91-86297-57-2

Nya ord med historia (Olausson, P.)

[Ur förlagsinformation:] Författaren bjuder på 209 nya svenska ord och tar oss med på resor i deras kringelkrokiga historia. Vi får veta att bimbo från början avsåg en dum karl, att blogg är en kortform av weblog, alltså webbdagbok, och att taliban är ett arabiskt ord som betyder student. Boken kan sträckläsas men fungerar lika bra som uppslagsbok. Peter Olausson har tidigare skrivit bl.a. Faktoider och Är det verkligen sant?

Bromma: Ordalaget, 2010. 207 s. ISBN 978-91-85465-88-0

Språkets öga : om vägarna mellan tankar och ord (Strömquist, S.)

[Ur förlagsinformation:] Hur samspelar språk och tänkande? Tänker vi annorlunda när vi talar svenska än när vi talar spanska eller mayaspråket tzeltal? Tänker vi annorlunda när vi skriver än när vi talar? Sven Strömquist sammanfattar här två decenniers forskning om vilka konsekvenser språklig mångfald och språkinlärning får för vilka tankar vi klär i ord, vad vi uppmärksammar och vad vi minns. Vilken information återges i detalj och vilken utelämnas när människor med olika språk återberättar samma händelse? Vad kan det moderna forskningslaboratoriet med sina mätinstrument avslöja om vad som är lätt eller svårt att göra när människor talar, lyssnar, skriver, läser (visuellt med ögonen eller taktilt med händerna) eller använder teckenspråk?

Lund: Studentlitteratur, 2009. 238 s. ISBN 978-91-44-05405-6

Svensk-engelsk, engelsk-svensk ordlista för Sveriges Domstolar

Boken är indelad i sex delar, varav de första två utgör den egentliga ordlistan. Del 3 ger officiella svenska och engelska namn på svenska och internationella domstolar. Del 4 redovisar titlar och tjänstebenämningar inom Sveriges domstolar. Del 5 listar engelska namn på vissa författningar, och den avslutande delen ger engelska namn på viktigare svenska myndigheter samt internationella organ.

Jönköping: Domstolsverket, 2010. 168 s. Hämtat den 3 mars 2011 från http://www.domstol.se/Publikationer/Ordlista/svensk-engelsk_ordlista.pdf.

Ögonordbok (Ahreborg, P. & Lindberg, A.)

[Bearbetad förlagsinformation:] Boken innehåller i sin andra reviderade utgåva uppemot 4 000 termer som på något sätt berör det som har med syn- och ögonsjukvård att göra. Även en del allmänna medicinska termer har tagits med. Här finns också färgillustrationer, förkortningar och litteraturtips.

2., [rev.] uppl. Falkenberg: Solkatten, 2009. 156 s. : ill. ISBN 978-91-633-4547-0

Summary in English

The early 20th century's fast technological development had a major impact on the Swedish special vocabulary. The plethora of new terms which weren't always formed according to well-reasoned principles made many Swedish professionals aware of the need for a coordinated terminology effort. In 1941, ASEA and the Royal Swedish Academy of Engineering Sciences, IVA therefore took the initiative and the Swedish Centre for Technical Terminology (Tekniska nomenklaturcentralen, TNC) was founded. The new organization's goal was to bring order, structure and consistency to the terminology used in various subject fields. To achieve this goal, it was necessary to develop sound principles and methods for practical terminology work, including tasks such as concept analysis, definition writing and term formation. TNC's terminology work has thus, from the start, been based on a solid theoretical foundation. In 2000, TNC took a new name – the Swedish Centre for Terminology (Terminologikum) – but kept its well-established acronym TNC. Today, TNC is as much a champion of terminology work as it was when it was founded. And the need for effective professional communication – which is practically impossible without a functioning terminology – has not abated in modern times, and with all the modern technology, but has rather grown still more acute!

TNC turns 70! Open house in January

On 27th January, the first jubilee event – an open house for customers and partners – was hosted by TNC. The visitors were treated to refreshments and snacks and offered glimpses into TNC's 70-year old history. TNC's collection of terminology from 1940s and 1950s (Rikstermbanken of the days gone?) on a card file system was also presented.

TNC turns 70! International seminar in May

On 25th May, an international seminar entitled Terminological Challenges in Europe during the 2010s was organized by TNC to commemorate its 70th anniversary. Around 40 participants from Sweden and abroad gathered to listen to four presentations by some of Europe's leading terminologists in which the seminar topic was covered from four different angles.

Rosa Colomer (director of Termcat, the Catalan Terminology Centre) talked about the terminological services offered by Termcat and the terminological products developed by her organization in a close co-operation with subject field experts. She underlined the importance of quality, and mentioned that Termcat had been certified according to ISO 9001.

Katri Seppälä (director of TSK, the Finnish Terminology Centre) gave an overview of various ontology projects under way in Finland in which TSK is actively involved. She saw the co-operation with IT developers and the need for terminologists to broaden their competence and get better insights into the development of computer systems as one of the challenges of the 2010s.

Anna-Lena Bucher (TNC's managing director) pointed out three prominent terminological challenges of the 2010s: the adoption of e-government, the collaboration between authorities and their merging, and the internationalization of higher education.

Ingemar Strandvik (quality coordinator at the Directorate General for Translation at the European Commission) saw the major terminological challenge in achieving a uniform incorporation of EU law into the national law of the 27 member countries.

Nordterm 2011

Around 100 terminologists and other terminology interested people gathered in Vaasa in Finland to attend Nordterm 2011, a traditional biennial event organized by Nordterm, the Nordic Network of terminology. The hosts this year were the Finnish Centre for Terminology TSK and the University of Vaasa, and the topic of discussion "Cooperation gives results: from conceptual chaos to common terminology". This year's program included a workshop for experienced terminologists, a one-day terminology course for beginners, a symposium and meetings in Nordterm's working groups in the Nordterm board. TNC's terminologists made four presentations at the symposium: one on Rikstermbanken, one on the four-step terminology management system entitled Term-O-Stat, one on terminology management system (in the ISO sense of the word) and one on the role of terminologists in the development of medical information retrieval systems.

More about the conference to follow in the next issue of TNC-aktuell.

Terminology conference at Sprachinstitut des Bundesheeres

A terminology conference, organized by the Language Institute of the Austrian Federal Army, took place in early June in Reichenau, near Vienna, Austria. TNC's Anna-Lena Bucher was invited to give a talk on TNC and today's terminology work in

Sweden. The public was especially interested to know more about terminology work at the Swedish Armed Forces.

Swedish joint groups for terminology get new funding

The Joint Group for Swedish Computer Terminology (Svenska datatermgruppen), the Joint Group for Swedish Life Sciences Terminology (Svenska biotermgruppen), the Group for Swedish Optical Terminology (Svenska optiktermgruppen) and the Joint group for Swedish Construction Terminology (Svenska termgruppen för byggd miljö) have received grants from the government agency Institute for Language and Folklore.

Swedish joint groups for terminology are special-interest groups whose members are experts in a certain subject field. The groups meet to discuss current terminology problems and give recommendations on the use of Swedish terminology in their subject field.

Rikstermbanken's second year celebrated

The Swedish national term bank, Rikstermbanken, celebrated its second birthday in March 2011 through a seminar and a social activity. The latest update on Rikstermbanken was given by Henrik Nilsson from Rikstermbanken's secretariat. Then, the guests got an introduction to the game of dart by Markus Korhonen, dart world champion – at TNC's neighbour Solna Dart.

TNC trains terminologists at the European Council

Henrik Nilsson from TNC held a one-day course in terminology for 75 terminologists and translators at the European Council (representing most of the EU's 23 official languages). The theme was term banks, their compilation and management, and special focus was given to their termbank IATE and its structure.

TNC-aktuellt

Ansvarig utgivare: Anna-Lena Bucher.
 Redaktion: Anna-Lena Bucher, Åsa Holmér, Henrik Nilsson
 Förlag: AB Terminologicentrum TNC
 Adress: Västra vägen 7 B, 169 61 Solna
 Tel.: 08-446 66 00. Fax: 08-446 66 29
 E-post: tnc@tnc.se
 Organisationsnummer: 556562-8491
 TNC-aktuellt utkommer med 2–4 nr/år

Vill du inte ha nyhetsbrevet i fortsättningen, svara då på det här brevet med "Inte TNC-aktuellt längre" i ärenderaden.